

Президенту України Володимирові Зеленському
Голові Верховної Ради України Дмитрові Разумкову
Голові Комітету Верховної Ради з питань гуманітарної та інформаційної політики
Микиті Потураєву
Голові Комітету Верховної Ради з питань свободи слова
Несторові Шуфричу
Голові Комітету Верховної Ради з питань інтеграції України з Європейським
Союзом
Іванні Климпуш-Цинцадзе
Народним депутатам України
Голові представництва Європейського Союзу в Україні Матті Маасікасу
В.о. голови Офісу Ради Європи в Україні Олені Литвиненко

Звернення журналістських, медійних та громадських організацій, засобів масової інформації, блогерів, дописувачів у соціальних мережах

Ми не підтримуємо законопроекту [№2693](#) “Про медіа”, запропонованого низкою народних депутатів, оскільки він порушує право на свободу вираження поглядів, гарантовані Конституцією України та Конвенцією про захист прав людини та основоположних свобод.

Ми погоджуємося з негативною оцінкою законопроекту, яку йому дали Організація з безпеки і співробітництва в Європі й Головне науково-експертне управління Верховної Ради. Експертної оцінки Ради Європи щодо законопроекту на офіційний запит Комітету з гуманітарної і інформаційної політики чомусь так і не оприлюднили.

Відповідно до міжнародних норм та Конституції України, право на свободу вираження поглядів має обмеження, але вони допустимі, тільки якщо є необхідними в демократичному суспільстві. Закони, які стосуються фундаментальних прав людини, повинні бути точними, створювати безпечне та сприятливе середовище для комунікацій та публічних дебатів і відповідати міжнародним стандартам.

Нечітко сформульовані в законопроекті вимоги до медіа, за висновками експертів, надають органам державної влади повноваження щодо “встановлення правди”. Немає сумнівів, що такі повноваження буде використано для контролю за висловленням політичних думок, критики політичних сил, політиків, посадових осіб. Але за міжнародними угодами висловлення суперечливих думок, за умови відсутності закликів до насильства або дискримінації, не має підлягати обмеженню.

Національна рада України з питань телебачення і радіомовлення, повноваження якої пропонують розширити аж так, що вони, очевидно, виходитимуть за межі, визначені Конституцією України, залишиться політичним органом, добір кандидатів до якого стане ще більш довільним.

Законопроект передбачає можливість блокування будь-кого в інтернеті, навіть якщо це не засіб масової інформації і тому фактично не підпадає під компетенцію

Нацради, а також можливість скасування реєстрації медіа на підставі дуже широко сформульованих причин, що може призвести до заборони всього змісту ЗМІ протягом невизначеного часу. На думку експертів, це є непропорційним заходом обмеження права на свободу вираження, який можуть використовувати як інструмент цензури.

На нашу думку, ефективні заходи держави з інформаційної безпеки мають базуватися на Конституції і міжнародних угодах України, а не виправдовувати розширення повноважень держави у контролі над контентом усередині країни.

Ми підтримуємо рекомендації експертів щодо впровадження більш розумного й менш нав'язливого державного втручання в регулювання роботи засобів масової інформації. Ми проти закріплення позицій комунальних ЗМІ, які вже працюють, і заснування нових подібних медіа. Повернення до газет, телебачення і радіо за кошти місцевих бюджетів — це крок назад, а не осучаснення законодавства. Зміни, яких дійсно потребує медіазаконодавство, — це спрощення реєстраційних процедур, збільшення можливостей для саморегуляції, збільшення можливостей для журналістів якісно, без зовнішнього втручання (особливо — з боку держави) виконувати свою роботу.

Україна декриміналізувала відповідальність за наклеп і образу, продемонструвавши в такий спосіб усьому світу готовність розвиватися демократичним шляхом. Україна [висловила готовність](#) гармонізувати своє законодавство із законодавством ЄС, впровадивши Директиву № 2010/13/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 10 березня 2010 року про аудіовізуальні медіапослуги. З огляду на зміни ринкових реалій, Європарламент та Рада [замінили](#) цю директиву 2018 року.

Впроваджувати нову Директиву № 2018/1808 про аудіовізуальні медіапослуги, про яку немає згадки в Угоді про асоціацію між Україною та ЄС, потрібно після оцінки її впливу на різні сфери й загального аналізу впливу. Держави ЄС тільки напрацьовують власні механізми для впровадження директиви й мають прозвітувати про практику її застосування до грудня 2022 року.

Тому ми вважаємо необґрунтованими твердження народних депутатів — авторів законопроєкту №2693 — про необхідність термінового його ухвалення, нібито для виконання зобов'язань України, узятих після підписання Угоди про асоціацію. На нашу думку, обговорювати законопроєкт варто тільки маючи приклади вирішення країнами ЄС складних дилем імплементації директиви.

Ми переконані, що ініціатива регулювання такої чутливої сфери, як свобода слова, не може йти винятково від політиків, які завжди керуються швидкоплинними інтересами. Ані журналісти, ані галузь не закликали народних депутатів запровадити додаткове регулювання медіа і журналістів. Обговорення вже зареєстрованого законопроєкту ми вважаємо суто формальним. За його наслідками не було враховано навіть рекомендації експертів міжнародних організацій.

Ми вважаємо, що Верховна Рада має відхилити законопроєкт. Ми наполягаємо на опрацюванні досвіду країн ЄС із впровадження Директиви № 2018/1808 про аудіовізуальні медіапослуги, оцінці її впливу на різні сфери в Україні та загального аналізу впливу, рівноправному діалозі журналістів, засобів масової

інформації та органів державної влади для гармонізації законодавства на користь розвитку України та її подальшого демократичного поступу.

Підписанти:

Олександр Артемчук, інформаційне агентство «Стоп Корупції ТВ»

Олеся Бацман, інтернет-видання «Гордон»

Ігор Бондарчук, ГО «Стоп Корупції»

Наташа Влащенко, журналістка, телеведуча, блогерка

Сергій Гайдай, політтехнолог, блогер

Дмитро Гордон, журналіст, блогер

Сергій Дацюк, філософ, блогер

Геннадій Друзенко, правник, публіцист, волонтер, блогер

Володимир Дубровський, економіст, публіцист

Павло Єлізаров, «Савік Шустер Студія» і член Ради з питань свободи слова та захисту журналістів при президентові України

Катерина Жук, моніторингова організація «Charity Tuner»

Денис Іванеско, інформаційне агентство «Українські новини»

Ілля Кенігштейн, бізнесмен, блогер

Оксана Котомкіна, журнал «Конфлікти і Закони»

Тетяна Котюжинська, «Національна асоціація українських медіа»

Соня Кошкіна, інтернет-видання «Лівий берег»

Віталій Кулик, Центр дослідження проблем громадянського суспільства, блогер

Сергій Лямець, журналіст, блогер, засновник проекту – politicus.com.ua

Юлія Лимар, інтернет-видання «Главком»

Данило Монін, Український інститут майбутнього, економіст

Петро Охотін, політолог, блогер

Валерій Пекар, Громадянська Платформа Нова Країна

Олексій Погорелов, Українська асоціація медіа бізнесу

Андрій Павловський, засновник телеграм каналу [PavlovskyNews](https://t.me/PavlovskyNews)

Іван Петухов, «Національна Асамблея України»

Юрій Романенко, інтернет-видання «Хвиля»

Павло Себастьянович, економіст, бізнесмен, блогер

Орест Сохар, інтернет-видання «Обозревателъ»
Сергій Томіленко, Національна спілка журналістів України
Микола Фельдман, журналіст
Олександр Човган, Асоціація «Незалежні регіональні видавці України»
Михайло Чаплига, «Інститут розвитку профспілкового руху», блогер
Олександр Швець, газета та інтернет-видання «Факти»
Віктор Шлінчак, інтернет-видання «Главком»
Роман Шрайк, журналіст, блогер
Сергій Штурхецький, Незалежна медіа-профспілка України

Регіональні ЗМІ:

Наталія Балюк, газета «Високий Замок» (Львів)
Аліна Басенко, газета «Баришівський вісник» (Київська обл.)
Тетяна Беліменко, медіа-центр «СТ» (Запорізька обл.)
Валентина Бузика, газета «Окнянський вісник» (Одеська обл.)
Наталя Буковська, газета «Вперед» (Одеська обл.)
Василь Бурчеля, газета «Вісті Рівненщини» (Рівненська обл.)
Яна Величко, газета «Кремінщина» (Луганська обл.)
Валентин Владіміров, інформ-бюро «Відкриті комунікації» (Київська обл.)
Василь Гонта, газета «Голос Баштанщини» (Миколаївська обл.)
Віталій Добровольський, газета «Наддністрянська правда» (Одеська обл.)
Алла Думбрава, газета «Арцизькі вісті» (Одеська обл.)
Микола Іванців, газета «Над Бугом» (Львівська обл.)
Василь Кащук, газета «Ружинська земля» (Житомирська обл.)
Тетяна Коваль, газета «Хотинські вісті» (Чернівецька обл.)
Алла Корінь, газета «Час. Люди. Події» (Одеська обл.)
Максим Кравчеля, газета «Макарівські вісті» (Київська обл.)
Ольга Кулько, агентство «ВЖ» (Чернівецька обл.)
Софія Лавренюк, газета «Рубіжанські новини» (Луганська обл.)
Наталія Лозян, газета «Новини Рокитнівщини» (Рівненська обл.)
Ірина Лупещенко, газета «Вісті Тепличчини» (Вінницька обл.)
Світлана Ляшко, газета «Сарненські новини» (Рівненська обл.)

Вікторія Майнич, газета «Новинар» (Одеська обл.)
Антоніна Михальчук, газета «Слово правди» (Волинська обл.)
Василь Миць, газета «Новий шлях» (Хмельницька обл.)
Наталя Муха, газета «Нове життя» (Волинська обл.)
Ярослав Нестеренко, газета «Попаснянський вісник» (Луганська обл.)
Юлія Огданська, газета «Новини Сватівщини» (Луганська обл.)
Яна Ревенко, газета «Яготин — місто моє» (Київська обл.)
Василь Сорочук, газета «Голос з-над Бугу» (Львівська обл.)
Павло Смовж, газета «Трибуна праці» (Київська обл.)
Галина Сорока, газета «Наш край» (Львівська обл.)
Вікторія Сусід, газета «Зоря Придніпров'я» (Полтавська обл.)
Ірина Терлецька, інформаційне агентство «Голос Таврії» (Херсонська обл.)
Світлана Томаш, газета «Новини Городнянщини» (Чернігівська обл.)
Марина Ульянкiна, газета «Татарбунарський вісник» (Одеська обл.)
Тетяна Фабрикова, газета «Рідне Прибужжя» (Миколаївська обл.)
Ірина Чуніхіна, газета «Долинські новини» (Кіровоградська обл.)
Тетяна Чернишова, газета «Маяк» (Харківська обл.)

30.06.2020